ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਮਲਾਨਾ ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5132 ਦੀ 2019)
ਨਵੰਬਰ 15, 2021
[ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਬੀਮਾ: ਬੀਮਾ ਦਾਵਾ – ਰੱਦ ਕਰਨਾ – ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ – ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਦਾਵਾ – ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ – ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ – ਫੈਸਲਾ: ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ – ਇਹ ਡਾਟਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਜੋ ਵੀ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਸੀ – ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਲਈ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਰੱਦ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡੀ ਗਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰੀ-ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ – ਇਸ ਲਈ, ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1993 ਤੋਂ 2002 ਤੱਕ ਦੇ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 10]

1.2 ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ - ਟੋਕੀਓ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਸਿਰਫ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਐਮ.ਓ.ਯੂ.) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨਾਲ ਸੀ। ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਕਵਰੇਜ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 5.00 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ 10.00 ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਉਹੀ ਰਹੀਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨਾਲ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ 07.07.2002 ਤੋਂ 06.07.2003 ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਦੇਖਣ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਡਾਟਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ। ਇਹ ਡਾਟਾ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਦਾ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 11]

1.3 ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 25.11.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਰੱਦ

ਕਰਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 10.00 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਰੁਪਏ 5.00 ਕਰੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ, ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਮਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ 10.11.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 25.11.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਆਧਾਰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 12]

1.4 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਹ ਚੈੱਕ ਕੈਸ਼ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। [ਪੈਰਾ 13]

1.5 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦਬਾਅ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਕ ਤੱਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14]

1.6 ਪਿਛਲੀ ਪਾਲਿਸੀ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਈ, 07.07.2001 ਤੋਂ 06.07.2002 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 15]

ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਨਿਰਮਾਣ
(2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਪੈਰਾ 8

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5132 ਦੀ 2019।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 53 ਦੀ 2005 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 28.02.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮਹਾਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਵੱਡੇ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੋਹਨ ਬਾਬੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੇਲੇਸਟ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਕਾਂਸ਼ਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨੀਰਜ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਵੱਡੇ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸਮੀਰ ਨੰਦਵਾਨੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਮਦ ਸਈਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵੱਲੋਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਓ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 53 ਦੀ 2005 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 28.02.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਲਈ ਰੁਪਏ 4,68,33,840/- ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ।

2. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਮਲਾਨਾ ਨਾਲਾਹ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਕੁੱਲ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਸਰਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਚਿਤ੍ਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

3. ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਐਮ/ਐਸ. ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਮ/ਐਸ. ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਕੇਜ ਸੌਦਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ। ਪਹਿਲੀ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਆਲ ਰਿਸਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਪਾਲਿਸੀ ਸੀ ਜੋ ਮਟੀਰੀਅਲ, ਅੱਗ ਅਤੇ ਖਾਸ ਖਤਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰਾਬੀ, ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਆਦਿ ਨੂੰ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਪਾਲਿਸੀ ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਸੀ ਜੋ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ 07.07.2001 ਤੋਂ 06.07.2002 ਤੱਕ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 07.07.2002 ਤੋਂ 06.07.2003 ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ ਜੋਖਮ ਕਵਰੇਜ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 8.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲ 2002-03 ਲਈ ਜੋਖਮ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਸਾਲ 2002-03 ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੇ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਵਰ ਕੀਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਯਾਨੀ 2001-02 ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਯਾਨੀ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਐਮ/ਐਸ. ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਬੀਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਸਾਲਾਨਾ ਕੁੱਲ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ 16,95,750/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 7 (ਸੱਤ) ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

4. ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੀਮਾ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੀਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਰੀਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ 11.11.2002 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 5.0 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ 11.11.2002 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰੀਇੰਸ਼ੋਰਰ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਪਾਰ ਬੀਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੀਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 25.11.2002 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋ-ਰੇਟਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਪਾਲਿਸੀ ਮਿਆਦ ਯਾਨੀ 27.11.2002 ਤੋਂ 06.07.2003 ਤੱਕ।

5. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 26.11.2002 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ 07.02.2002 ਤੋਂ 20.11.2002 ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ 282302839 KWH ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਹਿਣਾ ਸੀ Rs.5,20,37,800/- ਅਤੇ 10% ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ Rs.4,68,33,840/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ੀ Rs.8,56,77,608.81 ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਰੈਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਵੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਾਵੇ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਉੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੜਦਿਆਂ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀਕਲ ਡਾਟਾ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਛੁਪਾਇਆ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਐਮ.ਓ.ਯੂ.) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਲਈ 2001-02 ਲਈ, ਉਪਲਬਧ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਪਲਬਧ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ, ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਡਾਟਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦਬਾਅ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 20.11.2002 ਨੂੰ ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਨੂੰ Rs.5.00 ਕਰੋੜ ਤੋਂ Rs.10.00 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੋਧਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ Rs.4,68,33,840/- ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਲ ਨਾਲ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ।

7. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਛੁਪਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2001-02 ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਾਈਡਰੋਲੋਜੀ ਡਾਟਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਲਿਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਐਮ/ਐਸ.ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਖਿਲਾਫ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਖੁਦ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ, ਜਵਾਬੀ ਗਲਤ ਦਾਵੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹਾਈਡਰੋਲੋਜੀ ਡਾਟਾ ਦੇ ਛੁਪਾਉਣ / ਨਾ-ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ, ਜਵਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ ਜਵਾਬੀ

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਮ/ਐਸ. ਏ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ & ਅਸੋਸੀਏਟਸ ਨੂੰ ਸਰਵੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਰਵੇਕਰ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ, ਜਵਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਔਚਿਤਯ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ 4,68,33,840/- ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

10. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਪਰਡਿਤ ਜਾਂ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲਾਂ 1993 ਤੋਂ 2002 ਤੱਕ ਦਾ ਡਾਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

11. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਰਵੇਖਣਕਾਰ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਆਕਲਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਈ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ ਖਾਸ ਕੰਟਿੰਜੈਂਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਸਿਰਫ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜ੍ਞਾਪਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਕਵਰੇਜ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 5.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 10.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹੀ ਰਹੀਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 07.07.2002 ਤੋਂ 06.07.2003 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਦੇਖਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਡਾਟਾ ਮੰਗਣਾ। ਇਹ ਡਾਟਾ ਦੇ ਸੁਪਰਡਿਤ ਜਾਂ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਈਡਰੋਲੈਜੀ ਡਾਟਾ ਦਾ ਨਾ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਵਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

12. ਹੋਰ, ਇਹ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਮਿਤੀ 25.11.2002 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੀਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੁ.10.00 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਰੁ.5.00 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੋਧਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹੋਰ, ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰੀ-ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਦਾ। ਨਾ ਤਾਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 20.11.2002 ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿਤੀ 25.11.2002 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ।

13. ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹਾਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਵੱਲ ਜਾਰੀ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਾਗੂ ਸੀ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦਬਾਅ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਕ ਤੱਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ1 ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੀਮਿਤ ਸਮਾਨ ਖਿਲਾਫ ਪਿਛਲੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੀਮਿਤ ਨੇ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੀ ਪਾਲਿਸੀ ਜੋ ਆਈ.ਐਫ.ਐਫ.ਸੀ.ਓ-ਟੋਕੀਓ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਈ, ਮਿਤੀ 07.07.2001 ਤੋਂ 06.07.2002 ਤੱਕ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਅੱਗੇ 1.25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਕਤ 1.25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ (03) ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate